

VỀ LÝ LUẬN CỦA TRẦN XUÂN BÁCH

Theo tin từ Việt Nam, ông Trần Xuân Bách, cựu ủy viên Bộ Chính trị BCHTW đảng Cộng sản Việt Nam, đã qua đời chiều 1.1.2006, thọ 83 tuổi.

Ông được biết đến như người đại diện tiêu biểu cho xu hướng muốn cải tổ chính trị Việt Nam thời kỳ Đổi Mới chớm bắt rễ nhưng đã nhanh chóng bị loại trừ.

Ý tưởng của ông Việt Nam phải dần chấp nhận đa nguyên chính trị như thế giới theo ý mà Liên Xô dưới thời Michail Gorbachov nói rằng đã có perestroika (cải tổ) thì cũng phải có glasnost (công khai).

Một áp-phích với hình cờ búa liềm của Đảng Cộng sản Việt Nam

Nhưng sau khi các đảng cộng sản Đông Âu lần lượt mất độc quyền lãnh đạo hoặc phải chuyển sang hoạt động trong môi trường dân chủ đa nguyên, xu hướng mà ông Trần Xuân Bách ủng hộ và đại diện, đã bị bác bỏ tại Việt Nam.

Mấy chữ 'đa nguyên đa đảng' từ đó bị coi là cấm kỵ dù càng gần đây, các tiếng nói chính thức của nhà nước không cho chế độ dân chủ đại nghị kiểu phương Tây là 'phản động' nữa.

Có bình luận nói thực ra Trần Xuân Bách lúc sinh thời cũng mới chỉ nhắc đến 'đa nguyên' chứ không nói trực tiếp đến 'đa đảng'.

Đây cũng là xu hướng được coi là rất 'cô độc' trong ban lãnh đạo của ĐCSVN thời gian ấy tuy rằng không chính thức thì ông vẫn có những người ủng hộ.

“ Ông là nạn nhân của một trận chiến về chuyện cần tự do chính trị đến mức nào ”

Alejandro Reyes

Có bình luận cho rằng chính ông Nguyễn Văn Linh ban đầu đã ủng hộ ông Trần Xuân Bách mạnh mẽ nhưng sau đó lại thay đổi quan điểm.

Bà Judy Stowe, một chuyên gia nghiên cứu về Việt Nam, cựu trưởng ban tiếng Việt đài BBC, nhận xét ông Bách đã chủ trương rằng chính sách của Đảng nên mềm mỏng hơn.

"Ông Bách bị khai trừ khỏi Bộ chính trị và khỏi Đảng vì ông chủ trương các chính sách của Đảng phải mềm mỏng hơn sau khi ông đã thấy chủ nghĩa cộng sản sụp đổ tại Đông Âu vì các đảng cộng sản tại đó không nghe theo ước nguyện của dân chúng."

"Vào lúc đó, cũng có nhiều cuộc tranh đấu bên trong đảng, tinh thần đổi mới vừa bén rễ, giữa một số nhân vật bảo thủ chống lại việc giải tư, kinh tế thị trường và bên kia là những người chủ trương rằng chỉ có mở cửa thị trường mới đưa Việt Nam phát triển được kinh tế."

"Trong bối cảnh này, ông Trần Xuân Bách nói rằng Việt Nam phải đi bằng hai chân là đổi mới chính trị song song với đổi mới kinh tế," bà Judy Stowe nói.

Trong một bài viết đăng trên Asiaweek năm 1996, tác giả Alejandro Reyes có nhắc đến việc ông Trần Xuân Bách bị loại khỏi ban lãnh đạo đảng còn ông Đào Duy Tùng, một người 'bảo thủ về ý thức hệ' đã vận động mạnh sau hậu trường để lên cao hơn.

Theo Alejandro Reyes thì ông Bách là 'nạn nhân của một trận chiến về việc tự do hóa chính trị cần được cho phép tới mức nào' ở Việt Nam thời gian đó, khi mà 'Việt Nam đã theo đuổi cải tổ kinh tế'.

Sự nghiệp chính trị

Sự nghiệp chính trị của ông Trần Xuân Bách, quê gốc Nam Định, nổi bật lên trong giai đoạn ông được chính tổng bí thư Nguyễn Văn Linh ủng hộ và giao nhiều trọng trách trong ban lãnh đạo đảng.

Với khả năng đọc được tiếng Anh và biết dùng tiếng Pháp giỏi và có tiếng là một trí thức, ông được chọn vào Bộ Chính trị năm 1986 (Đại hội VI) và được giao nhiệm vụ nghiên cứu về lý luận.

Ông cũng từng giữ chức trưởng Ban Đối Ngoại Trung Ương đặc trách về quan hệ với hai nước Lào và Campuchia. Khi đó, xét về quyền lực ông Trần Xuân Bách chỉ đứng thứ ba trong Ban Bí Thư và thứ mười trong Bộ Chính trị.

Theo các tài liệu nước ngoài, ông Trần Xuân Bách từng làm trợ lý cho ông Lê Đức Thọ năm 1979 tại Phnom Penh.

Ông cũng đứng đầu cơ quan mang bí số B-68 chỉ đạo bộ máy hành chính của Campuchia sau khi Việt Nam đem quân sang nước này. Ông cũng từng giữ các chức vụ cao tại Mặt Trận Tổ Quốc và Ban Tôn Giáo Trung Ương.

Năm 1990, ông bị kỷ luật, khai trừ khỏi Trung ương đảng và được ông Nguyễn Cơ Thạch nhận về làm công tác nghiên cứu ở Bộ Ngoại giao với tư cách một đảng viên thường.

Sau khi ông Nguyễn Cơ Thạch qua đời thì ông Trần Xuân Bách được cho về nghỉ năm 1992 tại nhà riêng ở Gia Lâm, Hà Nội.

Từ đó, được biết ông có làm thơ ký tên là Bách Xuân. Cũng có nguồn tin nói ông để lại một cuốn hồi ký.

Đám tang ở Trần Xuân Bách được tổ chức ngày 7.1.2006 tại Hà Nội. Ông được an táng tại nghĩa trang Mai Dịch dành cho các nhân vật cao cấp trong bộ máy chính quyền và đảng Cộng sản tại Việt Nam.

Báo Nhân Dân bản điện tử tiếng Anh ngày 6.1.06 có tin về chuyện ông Trần Xuân Bách qua đời.

Quý vị có ý kiến gì đề đề tài này, xin chia sẻ với Diễn đàn BBC ở địa chỉ vietnamese@bbc.co.uk hoặc dùng hộp tiện ích bên tay phải.

=====

Nguồn: https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam/story/2006/01/060104_tranxuanbach.shtml

Phần Bình Luận Của Độc Giả

Nguyen Ho, Canberra, Úc

Tôi trân trọng những ý kiến thẳng thắn, trung thực với suy nghĩ của mình. Dù biết bất lợi cho bản thân, cho gia đình con cháu mình (dưới chế độ toàn trị) vẫn cứ lên tiếng, nói thẳng vì lợi ích chung của dân tộc. Ông Trần Xuân Bách, Ông Hoàng Minh Chính, Hà Sĩ Phu, Phan đình Diệu là những gương sáng chói cho thanh niên trong mọi thời đại. "Uy vũ bất năng khuất" chính là thế. Đừng làm những kẻ chỉ biết nói vuốt đuôi các đồng chí lãnh đạo, khen cả...cái đánh rắm của họ thơm. Đảng viên của một đảng tự xưng là tiên phong, là lãnh đạo lại càng phải trong sáng, trung thực mới xứng đáng làm vai trò tiên phong, lãnh đạo đất nước. Còn không chỉ là những hạng "ĐẢNG VIÊN

XÔI THỊT, CHỈ CÓ MỤC ĐÍCH TRÈO CAO ĐỂ ĐƯỢC KHOẾT ĐƯỢC NHIỀU". Xin gửi đến gia đình Ông Trần Xuân Bách lời Chia Buồn rất thành kính và cầu chúc ông được an nghỉ ở chốn vĩnh hằng.

Ta Đi Tới, Sài Gòn

Hầu hết quý vị trên diễn đàn này đều lên tiếng tiếc thương cho ông TXB. Vậy là những gì ông ấy làm đều không vô nghĩa, lịch sử luôn công bằng, ai có công lịch sử ghi, ai có tội lịch sử phán xét. Ông TXB được sinh ra ở một vùng đất có rất nhiều nhân tài, lãnh đạo cao cấp của ĐCSVN như Trường Chinh, Lê Đức Thọ, Mai Chí Thọ, Nguyễn Văn An... Khi chưa có internet, tôi có nghe hai từ "phản động" mà báo chí cũng như các cơ quan của ĐCSVN mỗi khi nhắc tới ông và tôi cũng rất căm ghét cái ông "phản động" TXB. Nhưng giờ đây khi được tiếp cận với internet cũng như thấy sự hủ bại, tham nhũng, dốt nát của ĐVCS có quyền lực, cộng với được nghe, được biết nhiều hơn từ rất nhiều nguồn tin khác nhau, tôi tự trách mình đã căm thù sai về ông.

Tôi mong rằng những vị lãnh đạo của ĐCSVN ngày nay nếu muốn được người Dân thương tiếc khi chết thì hãy làm tất cả những gì cần làm để sử sách lưu truyền, còn nếu các vị cứ muốn được nhắc nhiều trên các phương tiện thông tin đại chúng của "quốc doanh" ngày nay tôi e giống như "ngọn đèn dầu trước bão tố".

Thanh Thanh, TPHCM

Có những con người như ông Trần Xuân Bách, Hoàng Minh Chính, Bùi Tín, Trần Độ.... nhưng đều chưa làm được gì lớn lao cho dân Việt Nam thì đã bị "thanh trừng". Khổ cho gia đình, vợ con mấy Ông bị liên lụy. Theo tôi, đó là kinh nghiệm cho những ai đang muốn tự do, dân chủ, đổi mới tại Việt Nam. Đảng CS sẽ không bao giờ chấp nhận những gì trái ý đảng. Nếu các Ông muốn làm gì cho dân Việt thì trước hết các Ông hãy cố vươn lên cái ghế thật cao, càng cao càng tốt. Khi đã lên cao được rồi thì hãy bày tỏ và thực hiện quan điểm của mình. Giả dụ như ông Trần Xuân Bách hồi đó mà lên được cái ghế Tổng bí thư thì có lẽ đã khác rồi. Nhưng ở cái xã hội VN như bây giờ muốn đi lên được thì phải gian dối, thủ đoạn, xảo quyệt... Mà mấy thứ này thì có lẽ các Ông không thể nào làm được. Xem ra con đường cho dân tộc VN còn lắm gian truân!

Chính Anh, Hà Nội

Hai mươi năm sau đọc lại những bài nói chuyện của ông Trần Xuân Bách (dĩ nhiên là nhiều bài mà tôi không được biết do không phổ biến) thì thấy rằng đó là những điều bình thường mà bất kỳ nhà chính trị, hay một cán bộ trong bộ máy chính quyền thường bàn luận. Rất tiếc là VN không được như TQ, Thủ tướng Chu Dung Cơ 30 năm chỉ là anh đội phó đội kéo đường dây, phó quản đốc rồi được nâng lên, đặt xuống nhưng cuối cùng ông cũng đã trở thành một chosen one xuất sắc của Đặng Tiểu Bình. Rất tiếc cho một con người cũng rất tiếc cho sự vận động của VN. Biết đâu đã khác, giá như lúc ấy...

Ân Danh, Saigon

Tôi thấy đã đến lúc VN cần phải đa đảng để có sự cạnh tranh lành mạnh trong đời sống chính trị, đặc biệt chỉ có đa đảng mới có thể chống tham nhũng triệt để chứ như hiện nay nay thì ngàn năm sau vẫn vậy không thể dẹp được tham nhũng. Vì sao? Vì đâu có ai trong sạch đâu mà chống.

Hậu Sinh

Tôi là một sinh viên được thầy Trần Xuân Việt-Con trai cụ Bách dạy. Thầy là một trong những PTS trẻ nhất Việt Nam thời bấy giờ. Thầy là một người giỏi về chuyên môn nhưng thái độ hơi bất cần. Em rất hiểu và quý thầy. Chia sẻ tin buồn với thầy và gia đình. Còn về tư tưởng của cụ Bách-tôi là hậu sinh nhưng với những thông tin đã được biết, tôi chỉ khẳng định được cụ Bách là người dũng cảm. Còn về chính trị: chế độ của ta là một chế độ ưu việt vì nó có một tư tưởng lớn là nhân đạo, nhưng -nói như Alvin Top-fo-"nó thiếu tính hiệu quả và tính thoả hiệp. Những người lãnh đạo mà bất tài thì đúng là thảm họa.

DVM, Hà Nội

Đảng Cộng Sản Việt Nam hoạt động như một hội kín kiểu thời thực dân phong kiến. Họ xử sự với nhau theo kiểu tương tự mafia, một loại mafia chính trị. Ở Việt Nam hiện nay người dân càng ngày càng thiếu tin tưởng vào ĐCSVN và nói chung tâm lý sợ dính dáng đến chính quyền của ĐCSVN nên người biết thì không ít nhưng người dám nói thì không nhiều. Ông Trần Xuân Bách bị lừa theo kiểu "nhà nhà đua tiếng" như chính sách của Mao nhằm "dụ rắn ra khỏi hang" và hấp,

thế là xong. Đảng Cộng Sản Việt Nam tự khoe là không bao giờ phá sản và suy thoái nên họ tự phép cho mình thống trị dân tộc Việt Nam mãi mãi và duy nhất như các chế độ quân chủ phong kiến trước đây.

Một người nào dám nói đến từ dân chủ hay đa nguyên đa đảng là "phản động". Báo chí và các phương tiện truyền thông thì nói theo sự chỉ đạo của Bộ Chính Trị. Việc đưa tin ông Trần Xuân Bách mất cũng là cả một vấn đề, phải đợi lệnh của Bộ Chính Trị thì VTV thông báo vồn vẹn có 2 phút và cũng rất muộn sau khi ông mất được 5 ngày. Chiến tranh đã qua đi trên 30 năm rồi, đất nước bao giờ mới có được Tự Do và Dân Chủ. Kể từ khi đủ tuổi làm công dân Việt Nam và có "quyền" bầu cử đến nay là 30 năm mà bản thân người viết bài này sống giữa thủ đô Hà Nội chưa bao giờ được thấy ngày hội bầu cử. Người dân sống cam chịu và đi bỏ phiếu theo lệnh của phường xã, loa bắc tận ngõ thông báo những người đến bầu cử chậm.

Mà bầu cử ở VN là một trò hề, làm xiếc trong việc chọn những nhân vật được "rơi từ trên trời xuống", chẳng biết họ có tốt với dân chúng không, mặt mũi họ thế nào... chỉ thấy Đảng nói họ tốt lắm(!) Người dân thì thấy muốn yên thân nên cũng "làm hề" giúp Đảng thể hiện quyền "làm chủ" giả hiệu của mình cho xong chuyện. Không giây với bọn này được. Cò! n cái quyền được nói hay tự do ngôn luận thì không biết nói ở đâu. Báo chí của Đảng hết, chỉ còn mỗi một cách là tìm lên Internet.

“ Việc đưa tin ông Trần Xuân Bách mất cũng là cả một vấn đề, phải đợi lệnh của Bộ Chính Trị thì VTV thông báo vồn vẹn có 2 phút và cũng rất muộn sau khi ông mất được 5 ngày. ”

Nhưng Internet lại không thể người nghèo nào cũng có điều kiện để tiếp cận. Chế độ này không hiểu độc quyền huyền bí như quân chủ phong kiến đến bao giờ? Không hiểu ở trên trung ương Đảng có còn người nào kịp nhận ra cái nguy cơ ngày một xấu đi của chế độ và một ngày nào đó lịch sử và dân tộc sẽ la ó, tẩy chay ĐCSVN giống như một cầu thủ xuống phong độ quá thấp đang một mình một sân, một bóng. Người viết bài này mong ước có nhiều người còn lương tri nhanh chóng nhìn nhận ra hướng đi mới cho cả dân tộc Việt Nam đến con đường Hạnh Phúc. Việt Nam có còn ai nữa không(?) "Nhân tài như lá mùa Thu, nhân kiệt như sao buổi sớm". Buồn.

Ăn danh

Ông Bách là anh hùng à? Có xứng đáng không vậy khi các bạn cứ cùng nhau hô hào! Tôi đồng ý với ý kiến với bạn (Nhu tpHCM). Theo tôi, đường lối mà ĐCS đang lựa chọn là bước đi đúng (không lẽ tự mình hại mình). Mọi việc làm của Đảng cũng đều muốn đem lại lợi ích cho nhân dân, chủ trương đổi mới nền kinh tế, tích cực tham gia các hoạt động của thế giới là những gì mà Việt Nam đang cố gắng thực hiện.

Qua đây tôi cũng xin đề nghị bạn có biệt danh là " Suy Tư-tpHCM" nên có những cách ăn nói tế nhị hơn một chút , đừng quá xúc phạm người khác khi mình là một tế bào của xã hội (tôi cũng mong là tế bào đó thật sự khỏe mạnh ko có làm ảnh hưởng đến người khác). Ông Bách, thật sự cũng đã đóng góp rất nhiều cho Đảng. Tôi công nhận điều đó , nếu ông mà còn sống thì tôi cũng khẳng định với ông rằng : " Đường lối mà ông lựa chọn chắc có bằng và thiết thực như đường lối chính trị của chủ tịch Hồ Chí Minh chẳng ?"

Dù sao đi nữa, nhà nước và nhân dân cũng vô cùng thương tiếc ông và mong ông có những phút giây ngẫm nghĩ thật chín chắn nơi suối vàng Còn bài thơ của bạn Ăn danh vẫn thì có vẫn nhưng nghe sao lảng xẹt , chẳng có chút văn chương tí gì đọc mà tôi phải cười thầm

Phat, Hồ Chí Minh, Việt Nam

Đời người chỉ sống qua một lần, thế nên khi còn sống, ta nên có thái độ dứt khoát, chính kiến kiên định, để khi chết đi còn có người tưởng nhớ. Ông Trần xuân Bách, ông Hoàng Minh Chính là những con người dũng cảm. Xin ông Trần Brave, Hà nội đừng bôi bác người ngay thẳng.

Dân thường

Kính thưa BBC, Tui là một người dân thường có một cá tính khá đặc biệt: không thích nghe các chuyện hậu trường chính trị như đại đa số các bạn đọc khác trên thế giới nói chung và ở Việt Nam nói riêng! Những giai thoại chính trị của các nhân vật chính trị là điều tui ít quan tâm dù trong cuộc sống ít nhiều khi ngồi trà dư tửu hậu với bạn bè cũng có nghe đến! Tui chẳng coi ai là thần

tượng, là anh hùng cả BBC ạ!

Nhất là những nhân vật chính trị! Ai tui cũng coi là con người như nhau thôi! Mỗi người đóng góp một cái gì đó trong một lĩnh vực nào đó! Như thế mới có xã hội! Về sự xuất hiện của các nhân vật kiệt xuất thì tui thấy tâm đắc với câu nói từ xưa: "Thời thế tạo anh hùng!" Đối với ông Trần Xuân Bách tui xin thắp một nén hương khi nghe tin ông ấy qua đời! Nam Mô A Di Đà Phật! (tui theo Đạo Phật BBC ạ) Cụ Bách đã qui tiên! Cuộc sống vẫn đang tiếp diễn! Mọi người dân VN vẫn đang lao động cật lực! Cái mà tui thấy hơi mừng là tham nhũng và lãng phí đang bị vạch mặt và tấn công trực diện! Tui tin năm 2006 nước Việt Nam sẽ tiếp tục con đường đang đi trong 10 năm qua! Hy vọng trong 5 năm tới, công cuộc đổi mới sẽ bước vào thời kỳ tăng tốc để Việt Nam nhanh đến đích văn minh! Kính chào BBC

Minh Anh, Hà Tĩnh VN

Ông Trần Xuân Bách là anh hùng dân tộc. Chỉ tiếc BBC đưa vấn đề này qua muộn khi Ông đã mất. Vô cùng thương tiếc Ông, chỉ buồn cùng gia quyến ông.

Vũ Huy Phan, Hà Nội, Việt Nam

Tôi nhận thấy trong 20 ý kiến thì chỉ có một ý kiến có "giọng" khác, là của bạn Nhu, TPHCM: "Ông Trần Xuân Bách đã qua đời? Xin chia buồn cùng gia đình ông ấy. Trần Xuân Bách là vị anh hùng ư?...Còn tình trạng tham nhũng lại là việc khác - đó không phải là chủ trương hay sự dung túng của đảng CS..."

Đúng vậy, Ông Trần Xuân Bách như tất cả những người trí thức khiêm nhường khác sẽ rất "ngượng" khi người khác gọi mình là anh hùng. Nhưng bạn Nhu đã nhầm, vì những gì mà Ông Trần Xuân Bách làm được cho đất nước, cho dân tộc là rất nhỏ bé. Một cánh én không làm nên mùa xuân, nhưng nó đã báo hiệu mùa xuân của đất nước. Ông Trần Xuân Bách không làm được gì nhiều nhưng chính ông đã gieo vào trong tiềm thức những người trí thức Việt Nam trẻ tuổi có tâm với đất nước một hoài bão dựng xây lại để đất nước giàu hơn.

Bạn Nhu nhắc đến thành công trong đổi mới của đảng CS. Theo tôi thì, đó là con đường tắt yếu mà nhẽ ra đảng đã phải làm từ lâu, chứ không phải đi vào được con đường đó rồi lên giọng kể công lao. Nhìn lại quá trình đổi mới của Việt Nam "do Đảng cộng sản Việt Nam đề xướng", thực ra nó có gốc rễ từ Liên Xô, từ khi Mi-kha-in Goóc-ba-chốp lên cầm quyền. Việc đưa ra những khẩu hiệu như perestroika (cải tổ), glasnost (công khai) tuy về sau tỏ ra không thành công trong việc vực dậy xã hội Xô-viết vốn dĩ đã rất cồng kềnh, đầy mâu thuẫn với một Nhà nước kém hiệu lực. Người ta trách Goóc-ba-chốp vì khơi ra những việc mà chắc chắn ông ta sẽ không làm nổi. Nhưng có lẽ, từ đó đến ngày hôm nay trong số những người phải chịu ơn ông ta có cả những người Việt Nam chúng ta. Nếu Liên Xô không sụp đổ dưới bàn tay của Mi-kha-in Goóc-ba-chốp thì không hiểu chúng ta sẽ đi đến đâu, không chừng cũng ăn cỏ như dân chúng Bắc Triều Tiên.

... Vừa qua VTV1 có phát phóng sự về mấy xã ở Hà Tĩnh có một cái bệnh quái ác tấn công vào thiếu niên và trẻ em là teo cơ đen-ta. Nhìn những đứa trẻ so vai và không cử động được hai cánh tay, co ro trong những căn nhà tồi tàn mà nước mắt cứ trào ra. Đó, 60 năm độc lập, 30 năm sau ngày thống nhất đất nước, 19 năm đổi mới, thành quả đó!!! ! Chỉ vài trăm triệu mà không có để mổ cho các cháu. Thật đau lòng, trong khi đó "đảng ta" vẫn lải nhải công ơn. Nhân tiện đây tôi muốn nhắc đến một sự thật thú vị, là trong khi VTV thì càng ngày càng tránh những giọng điệu "nhờ có sự chỉ đạo sâu sát của các cấp uỷ Đảng" thì các đài địa phương vẫn khăng khăng lối nói đó (ví dụ như Đài phát thanh truyền hình Hà Nội). Công lao là thuộc về nhân dân. Một Nhà nước tốt là một nhà nước phục vụ nhân dân, không phân biệt thể chế chính trị. Do đó cần phải có được một nền dân chủ thực sự ở Việt Nam, không phải là nền dân chủ giả hiệu như hiện nay.

Suy Tư, tpHCM

Thời thế tạo anh hùng, nhưng anh hùng lại mặt vận. Bác Bách là vậy không thể 1 mình chống lại cả 1 tập đoàn cộng sản dốt nát nhưng lại rất đê tiện trong chính trường, 1 chính trường mà tất cả bị bịt miệng trói tay, bị buộc phải nói những điều viết sẵn trên giấy, nếu nói khác thì hậu quả tang thương như bác Bách. Bao giờ người Việt chúng ta mới được quyền ăn nói như những con người bình thường đây? Ngay cả hội thực dân Pháp người Việt cũng được lập hội, viết báo 1 cách tự do kia mà!

Dựa vào chiêu bài mị dân ổn định chính trị, phát triển kinh tế nhưng càng ngày càng đi vào bế tắc, hệ thống pháp luật, nhà nước không giống ai, tham nhũng, đàn áp tôn giáo, bóp nghẹt dân chủ, miệng thì nói điều hay điều tốt nhưng thực thi thủ đoạn xảo quyệt, thâm độc... Dem cơ đồ đất nước để "thí nghiệm, tìm tòi" sai thì sửa, không biết bao nhiêu thiệt hại cho kể. Tội lỗi cộng sản này mấy đời hậu thế sẽ khắc ghi! Không được thấp nèn hương tỏ lòng kính trọng Bác Bách, xin có mấy tâm huyết đưa tiễn Người về an nghỉ.

Ân danh

Kính viếng hương hồn Bác Bách

Bách Xuân đâu đã đủ đời xuân,
Mà sao đã vội đi vậy Bác...
Nhớ trở lại đây khi trời thuận,
Để cùng con cháu vui ngàn xuân!

Nguyễn Trung Thành, Sơn La

Tôi tin rằng trong một tương lai không xa, ông Trần Xuân Bách sẽ được nhắc đến như ông Kim Ngọc, tác giả của khoán 10.

Chim Cu, Hà Nội

Quý ban đã lỡ đưa tin về bác Bách rồi, sao không nở đăng kèm một tấm hình của bác một lần cuối? Cầu mong cho hương hồn bác Bách lại tiếp tục phiêu du nơi miền cực lạc, nhưng cũng đừng quên phù hộ cho con cháu dưới trần thế!

Nguyễn Minh Trúc, tpHCM

Thương tiếc cụ Trần xuân Bách !! Một người thật dũng cảm đã nói lên nguyện vọng của đa số dân chúng thấp cổ bé miệng và rất sợ tù đày. Mong rằng với thời gian các vị lãnh đạo hiện nay cũng sẽ có quan điểm tương tự cụ Trần xuân Bách trong tiến trình hội nhập quốc tế.

Khanh Khoa, Vinh, Việt Nam

Thật sự đáng tiếc cho ông Trần Xuân Bách. Tôi rất đồng ý ý kiến với một số bạn là: Ông Trần Xuân Bách là người hùng của thời đại, dám đặt lợi ích của tổ quốc lên trên hết. Ông đã dám đánh đổi cả sự mạng chính trị của mình để đấu tranh cho dân chủ. Tuy nhiên theo tôi, tên tuổi của ông sẽ được lưu truyền cho hậu duệ. Lịch sử sẽ ghi nhận sự hy sinh này của ông.

Vô danh

Có lẽ ông Bách vào lúc đó chỉ nói được 1/10 những điều mà ông nghĩ, những điều mà ông muốn. Chỉ những ai ở trong cuộc mới có thể đánh giá được hết những suy nghĩ táo bạo, tinh thần quả cảm và cao thượng của ông.

Trần Brave, Hà Nội

Tôi cũng là 1 người có thiện cảm với ông Bách, nhà tôi cũng ở gần nhà ông. Ông Bách cũng như nhiều người có 1 bất đồng về quan điểm với 1 số vi lãnh đạo, ở Việt Nam lúc nào cũng có những người như vậy, nhưng ít ra ông cũng không giống như những ông già hết thời thì quay lại nói xấu, phá hoại sự phát triển của đất nước như Bùi Tín, Hoàng Minh Chính... Cuộc sống của ông Bách sau khi về hưu cũng rất đàng hoàng, đầy đủ, không có chuyện ông bị trừng phạt khổ sở gì cả. Với tôi, ông không phải là 1 người phản bội, tôi không xếp ông cùng hạng với ông Chính hay ông Tín.

Vu Luat, Hà Nội

Tôi là một người việt trẻ được sinh ra vào đúng thời điểm ông Trần Xuân Bách vào Bộ chính trị, cho nên tôi không được trực tiếp nghe và đọc những tài liệu ghi nhận lại tư tưởng của ông Bách. Tuy nhiên qua đài BBC và qua ý kiến của các bạn đọc tôi cũng đã có thể hình dung ra được ông Bách là một người như thế nào. Tôi nghĩ điều này không chỉ đúng với góc độ riêng cá nhân tôi, mà bất cứ một người việt trẻ nào khi nghe tin một ai đó bị khai trừ khỏi Đảng cộng sản, nhất lại giữ cương vị cao như ông Bách họ đều liên tưởng tới hai khả năng. Một là, ông Bách là hậu quả tất yếu của một cuộc đấu đá thanh trừng lẫn nhau trong nội bộ lãnh đạo cao cấp. Hai là, ông là người có quan điểm đi ngược lại với sự bảo thủ của những người cộng sản. Có thể họ lo nếu tư tưởng của ông Bách thắng thế thì liệu họ sẽ ngồi ở đâu? những kẻ biết trước được hậu quả về

số phận của mình sẽ luôn luôn tìm các "giết chết" những gì được coi là nền móng cho sự ra đời của một luồng tư tưởng mới, tiến bộ xâm nhập.

Nguyễn Quang Duy, Úc Đại Lợi

Tôi còn nhớ ông Trần Xuân Bách đã phát biểu đại ý như sau: "Kinh tế và chính trị như hai chân, muốn đi tới phải bước bằng cả hai". Khủng hoảng xã hội toàn diện, Việt Nam chưa biết đến bao giờ mới gia nhập WTO... là hệ quả của đổi mới kinh tế nửa vời mà ĐCSVN đã và đang đeo đuổi. Ông đã đơn thân độc mã và không thành công trong việc thuyết phục những người cầm quyền cộng sản trao trả quyền làm chủ đất nước cho người dân. Tuy vậy việc ông làm đã đi vào lòng người, vào lòng dân tộc và vào chính Sử Việt Nam. Mong ước của ông một đất nước Việt Nam phú cường, dân chủ và hòa nhập cùng Cộng đồng Thế giới đang ngày một gần kề. Xin chân thành chia buồn cùng gia đình.

Nhu, TPHCM

Ông Trần Xuân Bách đã qua đời? Xin chia buồn cùng gia đình ông ấy. Trần Xuân Bách là vị anh hùng ư? Nếu còn sống và nghe được lời ngợi ca ấy chắc ông ấy sẽ mắc cỡ (ngượng) lắm đấy. Mọi sai lầm đều có giá của nó. Theo tôi, Đảng CS đã đúng hướng và thành công trong đổi mới. Hãy nhìn hiện tại và so với cách đây hơn 10 năm sẽ nhận ra điều đó. Còn tình trạng tham nhũng lại là việc khác - đó không phải là chủ trương hay sự dung túng của đảng CS.

Dealerpro

Những mong nhà nước tri nhận một cách đầy đủ công lao của ông Trần Xuân Bách và không đối xử bạc đãi đám tang của ông như đã làm trong đám tang của cố tướng quân Trần Độ.

Lê Văn Phong, Hà Nội

Vô cùng tiếc thương ông Trần Xuân Bách, vị lãnh đạo cấp cao duy nhất trong Đảng Cộng sản Việt Nam nói công khai tư tưởng cải cách dân chủ của mình. Đáng buồn cho đất nước chúng ta, những tư tưởng ấy luôn bị bóp nghẹt từ trong trứng. Tôi nghĩ rằng thái độ đối với lễ tang ông Bách có lẽ chỉ để xoa dịu nỗi bất bình trong dân nhân tánh những tiếng xấu như hồi đám tang ông Trần Độ, chưa nói lên rằng Đảng Cộng sản đã có thái độ cởi mở với dân chúng.

DVM, Hà Nội

Tôi thương tiếc ông Trần Xuân Bách và mong rằng nội bộ ĐCSVN sẽ ngày một nhiều những người dũng cảm biết đặt quyền lợi dân tộc Việt Nam lên trên quyền lợi của mình.

Những người CSVN sau này đã đối xử với ông Trần Độ quá tệ. Hôm nay tôi thấy lạ là ĐCSVN và Chính phủ VN đã đọc thông báo tang lễ ông Trần Xuân Bách trên phương tiện thông tin đại chúng sau khi ông mất được gần 5 ngày, ông Bách được táng tại nghĩa trang Mai Dịch, một nơi chôn cất các vị lãnh đạo cao cấp của ĐCSVN.

Có lẽ có sự bàn cãi nhiều lắm trong nội bộ ĐCSVN mà việc thông báo muộn cũng như có phải là tín hiệu cho rằng những người CSVN đã có sự chuyển biến nào đó về cách đối xử với những người bất đồng hình kiến và các nhân vật cấp tiến. Tôi mơ ước ĐCSVN nhanh chóng có những cải cách nhiều trong kỳ Đại hội X của ĐCSVN.

Long Hoang, Saigon

Những người như ông Bách thì luôn bị nhà cầm quyền hạ bệ một cách nhanh chóng. Tôi vô cùng thương tiếc cho ông Trần Xuân Bách.

Nguyen Van Quang, Hà Nội

"Vô cùng thương tiếc chí sĩ yêu nước Trần Xuân Bách" Chúng tôi rất ngưỡng mộ sự dũng cảm của ông.

Ẩn danh

Thương ông Trần Xuân Bách!

Van Khai, TP HCM

Tôi nghe ông qua đời, tôi vô cùng xúc động. Ông đã là thần tượng của tôi và một số bạn khi

chúng tôi còn là sinh viên. Tư tưởng của ông đưa ra là đúng tận bây giờ và mai sau dù thời điểm ông đưa ra là không thích hợp hay cô độc. ông là thần tượng là vị anh hùng trong tôi. Tôi thành thật chia buồn cùng gia đình ông và mong ông thanh thản ở bên kia thế giới.

Nguyen Thanh

Ông như mạch nước nguồn luôn chảy trong tôi, tôi đã nghe ông nói chuyện, thật tuyệt vời, một người uyên bác như ông lại bị chôn vùi bởi sự bảo thủ, mù quáng. Tôi nghĩ Đảng cộng sản VN nên ghi tên ông vào danh sách của những bậc anh tài , tiên phong... để đất nước VN bay lên. Tôi thành thật chia buồn và gửi tới viếng ông triệu triệu bó hoa ...

Boi Thu, Oregon, Hoa Kỳ

Đất nước Việt Nam hiện nay đầy tham nhũng, có quyền lực là có tất cả. Tôi thật sự cho ông Trần Xuân Bách là anh hùng của thời này. Chỉ có những vị Anh Hùng mới có thể làm cho đất nước tôi được trong sáng. Xin cảm ơn BBC về bài này.

Nguồn: https://www.bbc.com/vietnamese/vietnam/story/2006/01/060104_tranxuanbach.shtml

www.vietnamvanhien.org

